

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा, नवम्बर-दिसम्बर-२०१६

कक्षा- आचार्य-२ (SEM-3)

प्रश्नपत्र-१

गुणाः - ७०

विषय:- अनिवार्यम्

CF-533

समयः - ११ तः ०२

दिनाङ्कः - २४/११/२०१६

सन्दर्भग्रन्थः-पुराणविमर्शः, सर्वदर्शनसंग्रहः,
कौटिलीयमर्थशास्त्रम्, भारतीयज्यौतिषशास्त्रेतिहासः

॥ प्रथमान्वितिः ॥

- प्र-१ निम्नलिखितपद्यांशाभ्यां एकस्य व्याख्यां कृत्वा अर्थं लिखत । ०४
१. इतिहासपुराणाभ्यां वेदं समुपवृह्येत ।
२. कृष्णस्तु भगवान्स्वयम् ।
- प्र-२ पुराणस्य दशकलक्षणात्मकं श्लोकं विलिख्य विवरणं कुरुत । ०८
- अथवा
- पुराणस्य व्युत्पत्तिं लिखित्वा पुराणे विज्ञानं प्रतिपादयत ।
- प्र-३ अधोलिखितेभ्यः पञ्चेभ्यः त्रयाणां लघूत्तरं लेखनीयम् । ०३
१. बाणभट्टेन कादम्बर्यां कस्य पुराणस्य उल्लेखः कृतोऽस्ति?
२. कस्मिन् पुराणे स्वर्गखण्डः अस्ति?
३. कस्य पुराणस्य उपरि सुबोधिनी टीका अस्ति?
४. विष्णुपुराणे प्रथमेऽस्मिन् अंशे कस्य वर्णनमस्ति?
५. श्रीमद्भागवतमहापुराणे कति स्कन्धाः सन्ति?

॥ द्वितीयान्वितिः ॥

- प्र-४ एकस्य व्याख्यां कृत्वा अर्थं प्रतिपादयत । ०४
१. अहिंसासत्यमस्तेयब्रह्मचर्यपरिग्रहाः यमाः ।
२. अथातो ब्रह्मजिज्ञासा ।
- प्र-५ वेदान्तशब्दस्य अर्थप्रतिपादनपूर्वकं अद्वैतवेदान्ततत्त्वानां निरूपणं कुरुत । १२
- अथवा
- पूर्वमीमांसायाः प्राथमिकपरिचयं लिखत ।
- प्र-६ द्वयोः टिप्पणी लेख्या । ०४
१. प्रस्थानत्रयी ।
२. सिद्धानां कपिलो मुनिः ।
३. अक्षपादः ।
४. पुरुषार्थचतुष्टयम् ।

॥ तृतीयान्वितिः ॥

प्र-७ एकस्य श्लोकस्य ससन्दर्भपुरस्सरं व्याख्यां कुरुत ष। ०४

१. विदयाविनीतो राजा हि प्रजानां विनये रतः ।
अनन्यां पृथिवीं भुङ्क्ते सर्वभूतहिते रतः ॥
२. पूजिताश्चार्थमानाभ्यां राज्ञा राजोपजीविनाम् ।
जानीयुः शौचमित्येताः पञ्च संस्थाः प्रकीर्तिताः ॥

प्र-८ मानवबार्हस्पत्यशुक्रायार्यकौटिल्यैः प्रतिपादितविद्याविषयकविचारस्य समीक्षां कुरुत । १२

अथवा

कौटिल्यस्य अर्थशास्त्रस्य सारांशं लिखत ।

प्र-९ द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लिखन्तु । ०४

१. कौटिल्यार्थशास्त्रे कति अधिकरणानि सन्ति?
२. दूतधर्मः कः?
३. विद्याविनयहेतुः कः?
- ४.

॥ चतुर्थान्वितिः ॥

प्र-१० एकस्य सार्थं व्याख्यां कुरुत । ०४

१. पूर्णिमा शुक्लपक्षे तु कृष्णपक्षे त्वमास्मृता ।
२. वासवोत्तरदलादिपञ्चके याम्यदिग् गमनगोहगोपनम् ।
प्रेतदाहतृणकाष्ठसंग्रहशैय्यकावितननं च वर्जयेत् ॥

प्र-११ तिथिकरणनक्षत्रयोगवाराणां परिचयं लिखत । ०८

अथवा

वराहमिहिरस्य जीवनकृतिपरिचयं लिखत ।

प्र-१२ अधोलिखितेभ्यः त्रयाणां एकैकवाक्येन उत्तरं लिखत । ०३

१. नन्दासंज्ञायां काः तिथयः आगच्छन्ति?
२. सन्मुखचन्द्रः स्वस्थलाभाय भवति - इदं कथनं सत्यम् असत्यं वा अस्ति?
३. का नाम क्षयतिथिः?
४. मीनराशेः स्वामी कः?
५. कस्मिन् वासरे विवाहितकन्यायाः पतिगृहगमनं त्याज्यमस्ति?